

de Udtalelser, Folketingsmand Povlsen kom med, forstod jeg, at det ærede Medlem mener, at Mødet var noget i Retning af en humoristisk Forestilling, i hvert Fald, at det ikke kunde være alvorligt ment fra vor Side, der indledede Forhandlingerne, eller fra deres, der deltog i dem, naar vi havde opstillet og derefter ved Afstemningen ogsaa faaet vedtaget Udtalelser paa de tre Spørgsmaal: Omraade, som det særlig drejede sig om. Jeg siger altsaa det, jeg her siger, med alt muligt Forbehold af Rigtigheden af det Referat, der er givet af de faldne Udtalelser; jeg har ikke selv hørt dem.

Forsaa vidt angaar det Spørgsmaal, som jeg havde den Ære at tale om paa Mødet, Spørgsmaalet om borgerligt Ægteskab, da er det en stor Misforstaaelse, naar man stadig, ogsaa navnlig fra det ærede Medlem Hr. J. Oskar Andersens Side, giver det Udseende af, at det skulde være noget mere tvungent end enten det, man har, eller det, det ærede Medlem gør sig til Talsmand for, det saakaldte valgfrie. Selvfølgelig maa alle de Krav, som det borgerlige Samfund stiller til dem, der vil indgaa Ægteskab, være tvungne; det kan aldrig blive anderledes. Men det, som vi vilde og vil, og det, som man i Odense med saa stor Enighed gav sin Tilslutning, var dette, at for at Ægteskabets Indgaaelse kan blive virkelig fri, kirkelig fri, skal man skille de to Sider ad: det borgerlige Samfunds Krav er noget for sig, og det maa selvfølgelig være tvungent, det kan vi godt sige, men først naar det er skilt ud, kan den kristelige Side, som jeg hellere vil sige — vi kan ogsaa gerne sige: den kirkelige Side —, blive virkelig fri. Jeg havde Lejlighed til at sige — og det foreligger offentligt —, at det er for Menighedens Skyld, for Kristenlivets Skyld, vi ønsker denne Adskillelse, og ikke af Hensyn til, hvad der maaske er mest behageligt for dem, som af en eller anden Grund ønsker at tage sig ud med Bryllup i Kirken — at det skal være tvungent overfor dem, er vi ikke saa ængstelige for. Men enten det maatte være det ene eller det andet, det ærede Medlem har sagt, føler jeg mig berettiget til at protestere imod, at der kan siges noget som helst i Retning af det, der er blevet antydet. Det var et Møde, hvor der baade herskede fuld Alvor, og hvor der var fuld Forstaaelse af, at det for Menighedens, for Kristenlivets Skyld var ønskeligt, at vi fik den Frihed. Og dette gælder ogsaa det andet Spørgsmaal, som jeg forstaa

det ærede Medlem har været inde paa, om Menighedsraadenes Sammenslutning. Jeg tror ikke, der er nogen, der er imod, at Menighedsraadenes Medlemmer mødes, taler sammen og drøfter, hvad der interesserer og bør interessere dem. Men det, som vi var ængstelige for, og som jeg ikke forstaa, at ikke det ærede Medlem ogsaa er ængstelig for, er, at man skulde faa en Organisation, hvorved man fik indført Flertalsstyre paa det aandelige Omraade. Det vil jeg til det sidste være imod. Jeg vil ikke bøje mig for Flertalsafgørelse i noget Spørgsmaal paa aandeligt Omraade; thi ikke Flertallet, men kun det enkelte Menneske kan personlig med sin Samvittighed afgøre, hvad han tør og ikke tør være med til.

Formanden: Folketingsmand J. Oskar Andersen har Ordet for en kort Bemærkning.

J. Oskar Andersen: Til Hr. Jensen-Sønderup vil jeg sige, at jeg med mine Bemærkninger ikke paa nogen som helst Maade har villet betvivle den Alvor, hvormed han omfatter de Tanker i kirkelig Henseende, som han er Talsmand for. Naar jeg har talt om det humoristiske, har jeg tænkt paa dette, at man vil mene, at Grundtvigs Tanker er sammenfattede i de Frihedskrav, der opstilledesovre paa dette Møde. At dette skulde være den hele, den virkelige Grundtvig, det forekommer mig at være humoristisk. Og til lige altsaa dette, at man fra den Side vil optræde i Frihedens Navn og betragte os andre som reaktionære.

Hvad Hr. Povlsens Udtalelser angaar, fik vi altsaa ikke at vide, om „Dansk Missionselskab“ virkelig havde Statsunderstøttelse. Og den Udtalelse, at dette Selskab nu optræder partipolitisk, vil jeg nedlægge den mest energiske Protest imod, og jeg vil henvise det ærede Medlem til den Erklæring, han sigter til. Jeg vil nok spørge, om et kirkeligt Arbejdsselskab, som kræver Kirkens lutherske Karakter bevaret og kræver Religionsundervisningen bevaret som hidtil, og som henviser til, at man i Grundloven har givet Kirken Løfte om Frihed — om det skal kunne kaldes partipolitisk. Saa hører efter min Mening alt op med Hensyn til Brugen af Ord. — Det andet, som Hr. Povlsen fremførte, dette om det humoristiske, har jeg allerede besvaret. At nogle, som i Virkeligheden ønsker at lægge Kirken saa vidt muligt ind under Statens Herredømme